ΧΡΙΣΤΟΛΟΓΙΑ ΜΕΤΡΙΚΗ.

SIVE,

Hymnus ad Chriſtum,

Vitam ejus ſummatim enarrans, Latinè redditus, & in lucem emiſſus, operâ & curâ

JOANNIS HARMARI
Lin. Gr. apud Oxonienſes Præl. Pub.

Cui ſubnectitur

1 Elegia de Chriſto in Cruce patiente;

2 Παραμυθητικὸν, ſive Conſolatorium adverſus timorem Mortis, ex *Chryſoſtomo* delibatum, cum Verſionibus Latinis è regione poſitis.

In uſum celeberrimæ Scholæ Weſtmonaſterienſis, *&c.*

Ἐν τῷ εὖ τὸ μέγα.

LONDINI,
Typis *Joannis Heptinſtall*, 1698.

BODLEIAN LIBRARY
12 JUL 39
OXFORD

Clarissimo, Honoratissimóq;

VIRO,

Joanni Wilkinsio,

SS. Theologiæ Doctori,

ET

Concionatori Eximio,

In Universa Matheſi, & in Omni *Literarum* genere versatissimo, *Wadamensis* Collegii apud *Oxonienses* Custodi Vigilantissimo, Sagacissimo, Integerrimo, Amico & Fautori suo Benignissimo, Divinum hoc Poematium (Xenii loco)

summâ cum Observantiâ,

Joannes Harmarus,

D. D. D.

ΧΡΙΣΤΟΔΩΓΙΑ ΜΕΤΡΙΚΗ.

1 ΧΡΙΣΤΕ᾽ φάος μερόπων, Σωσίμβροτε Δῶ-
τορ ἰάων,

2 Δῶτορ παντοίης σοφίης· κύδιστε, μείλιξε,

3 Καὶ δὸς Ἄναξ, Ἀρχὸ πάντων, Μέσσον, ἠδ᾽ Τελευτή.

4 Ἐκ σέο δ᾽ ἀρξάμενος, καταλήξομαι ἀσφαλὲς ἐν
σοί.

5 Ὦ μὴ πικροκέρτος χαίτης ΘΕΟΣ ἰαχυάλιξι

6 Σκηπήσειν ἐπ᾽ ἀλεσπάτην κορυφὴ σεῦσον ὀ-
λόμενα,

7 Ἐν πάσῃ χθονὶ κ᾽ κράτος ἔχοιεν, ἠδὲ θέμιστας,

8 Ἀθανάτων ἵνα σ᾽ γνῶσι μόνον ἀληθέα θεόν.

9 Ἐλθὲ μάκαρ, ἐς ἐμοὶ Σὺ μεθήμονι πᾶσιν ἄρειον

10 Λισσομένῳ κραδίην, ὄφρ᾽ μοὶ κατὰ θυμὸν ἀείδω.

11 Οἵη ἀλαπαδνὸς ἐγὼ πέλομαι, καὶ νηὶς ἀειδὴς.

12 Τίς χθονὸς ἐν γενεῇσι σαοτέρην ἄρπτην ἀείσει;

13 Οἱ μέν, ἄναξ· Ἐτέρην δὲ πὸς ἀκειβὲς ἴχνος

14 Νῦν

Historia de Christo Metrica.

1 CHRISTE lux hominum, Salvator mortalium, dator bonorum,
2 Dator omnigenæ sapientiæ; Glorioſiſſime, maxime,
3 Audi Rex, Principium [rerum] omnium, Medium, & Finis.
4 A Te [canticum meum] auſpicatus, deſinam ſecurè in Te.
5 Cui quidem Omnipotens genitor DEUS in manus tradidit
6 Sceptrum in altiſſimo vertice fulgentis Olympi.
7 Et in omni terrâ imperium ſummum atque jura,
8 Ut immortalibus, & mortalibus, ſolus [Dux] imperes.
9 Veni beate, & mihi Tui memoriam immitte præſtantiſſimam:
10 Supplicans [Te] voco, da mihi animo Tuo gratum ſermonem.
11 Quoniam imbecillis ego ſum, & ignarus cantor:
12 Quis enim Tuam generationem priorem ineffabilem cantabit?
13 Non fuit, non erit; Alteram autem quis exactè novit?

14 Nunc

14 Νῦν σὺ μὲν ὀξυμόπτερος ὑψίστασαι, ὡς Ἀμύ-
ντας.

15 Νῦν δ' Ἀπόλλων, καθαρῆς γενετῆρος Παρθένε
αἰδώ.

16 Εὐνομὶς πόλις ἐσσὶ, λαοὶ δ' ἀγαθοεργίᾳ μεμφομένῳ.

17 Πλοῦτος τοῦ πλημμελέοντι ἡμῖν πανδημεὶ ἐπιτύχοις.

18 Τίς κεν δυσπείθων ἀπαλέξατο δαιμονίᾳ ἀκάνθᾳ;

19 Τίς δὲ κε οἰομένων παρὰ Θεὸν ὄντα μάχοιτο,

20 Εἰ μὴ πλαζομένῳ θαλαμηπόλα πίστιν ὀπάζοις;

21 Ἀλλὰ τὸς ἀνδρόμεον Σίδιον δόλον ἔχεντο ἔ-
παντα.

22 Ἔρχα διδόντα κηρύξειν ἀπιθεῖ Κόσμῳ,

23 Εἰ μὴ θεσπεσίων δίκης ἐμίγεν αὐδάων;

24 Νηλὲς ἐξ ἱερῆς ὕδατος ζόφος ἀρτιμὲς, ἀλλ'

25 Παρθενικῆς Σίων μητρὸς ἐδύσατο πόνα μαζόν.

26 Πομβρίες ἄγγελοι διὰ αἰθέρος οἰσέουσιν

27 Ἀγγελικὰς ὁμφὰς, ἢ ἐναίσιμα σώματα πολλὰ,

28 Ἐσυμφόρως ἀνέρεσαν, ἴδιοτό τ' ἀλλοδία πίστα.

29 Ἦλθον

14 Nunc Tu quidem forti-patre-natus ſub-
ſiſtis, Filius ſine Matre;
15 Nunc verò ſine Patre, puræ genetricis
Virginis ſemper
16 Speciosus es partus, aſſumens mortalis
[hominis] formam,
17 Præter peccatum [ni peccare] nobis o-
mnino ſimilis extitiſti.
18 Quis impiorum [approbando] reciperet
miracula illa?
19 Quis, vel credentium aliquem Deum eſſe
maximum,
20 Niſi erranti divinitus allucentem fidem
dederis?
21 Verùm quis humanam Tui formam ha-
bentis omnia
22 Opera divina prædicârit incredulo
mundo,
23 Niſi Divinam dederis [tu] beneficus [au-
xiliator] vocem?
24 Utero ex ſacro exſiluiſti Infans integer,
atque
25 Virginis Tuæ matris ſuxiſti uberem
mammam.
26 Paſtores in agris pernoctantes [ſtabu-
lantes] per ætherem audientes
27 Angelicas voces, & fauſta ſigna multa,
28 Celeriter ſurrexerant, viderúntque ve-
ra omnia.

29 Vene-

29 Ἦλθον ἀπ' Ἀγκλίης Μάγοι ἄνθρωπ. δῶρα φέροντες

30 Οἱ δ' Μάγοι σοφοὶ ἄνδρες (ἴσως Σαπλῆς ἀκουοὶ)

31 Ἀστέρι ἱσταμένῳ στορεσσάμ., πλάζετ' ἤλθον·

32 Ἀγλαὰ Σοί γε Θεῷ δ' Ἰσρεῖ τ' Ἐσσῆνί τε σημῳ

33 Δῶρα φέρον, Λίβανον, Σμύρναν, Χρυσόν τ' ἐρίτιμον.

34 Οὐρανὸς ἀστερόεις, Ἀὴρ, Χθὼν, ἠδὲ Θάλασσα

35 Τὴν ἀπαγγέλλουσι Θεοῦ Σωτῆρα δοξάντα,

36 Σαρκοδέντα Λόγον· Πατερὸς δ' ἀπελάμπετο Σελήν.

37 Καὶ πανίσχυρ ὢν ἐφόρεσσε πάντα πλάστα,

38 Αὐτομαθὴς ἠδὲ παντοδαὴς, χἠδὲ Φαεσφόρων

39 Αὐσπλέων Ἰσρῷ διπλάχθης πατρὸς ἐν οἴκῳ.

40 Ἀλλὰ μὲν ἠυξήθης, ἀτρέφης καλὰ, Πατρὸς Χριστέ,

41 Κάλλη ἐ χαίρ στίλζων, δεδπο κράτης,

42 Ἄμβροτ, ἠδὲ Βροτὸς· Διφυὴς, Θεὸς, ἠδὲ ἠ Ἀνὴρ.

43 Θαῦμ ἔχει μ νοοῦντα Σὰ Θαύματα ὅπποθ ἐρίξας.

44 Τί

29 Venerunt ab Oriente Magi viri dona ferentes;
30 Magi quidem ſapientes exiſtentes (fortè Reges illuſtres [erant])
31 Stellam ſecuti à Deo-lucidam, è longinquo venerunt;
32 Splendida Tibi quidem Deóque, Sacerdotíque, Regíque Auguſto
33 Munera attulerunt, Thus, Myrrham, Aurúmque pretioſum.
34 Cœlum ſtelliferum, aer, tellus, & mare
35 Filium annunciant Dei, Salvatorem datum,
36 Incarnatum Verbum; Patris autem perficiebatur conſilium.
37 Et [Tu] puer exiſtens, in animo versâſti omnia perfecta,
38 Ex Templo diſcens, omniſcius, adverſus quidem Phariſæos
39 Rabidos ſacrà diſſeruiſti in Patris domo.
40 Sed enim crevisti [auctus es] enutritus es pulchrè, Omnium-nutritor Chriſte,
41 Venuſtate & gratiâ fulgens, Deitate [Tua] potentiſſimus,
42 Immortalis, atque Mortalis, Geminæ Naturæ, Deus, & Vir.
43 Pavor-cum-ſtupore occupat me cogitantem Tua miracula quæ feciſti.

44 Quid

44 Τί σφῶιν χθὲς ; πῦ ὑσταῖον καταλέξω ;

45 Παυσίπονον Νηπενθὲς ἔρυς, ἐυαλδὲς ὄνειαρ·

46 Χαῖμα βεσπέσιον, ὕδωρ οἶνον μελιηδέα ποιῆς.

47 Σεῖο καλεύσαντος τρόμος ἔλλαβε δαίμονας ἐχθρούς,

48 Θεσπεσίη τ' ἴαχε φύζα φόβῳ κρυόεντος ἰταίης.

49 Ἐμπεσικὺς ἱερῶν τὸς λιμανῆας ἐμάθλη

50 Καρπερὸς ἰξίλασας Τειθρύνις μάλα σιγαλόεντας·

51 Ἄρτον πίνει, δυοῖν τ' ἰξ ἰχθυδίοιν, ὃν ἐρέμῳ,

52 Ἀσβεστῶν χαλάδας πίνει θρέψας μετὰ τίκτων

53 Ἠδ' ἀλόχων· Κοφίνης δυοκαίδεκα λοίσθια πλῆσεν.

54 Δὸν δίμας ἄρτος ἰτήσιμός ὅτι, χ' ὕδωρ ἀληθές·

55 Αἷμα πῶν ἡμιερτὶς, Νέκταρος Ἀμβροσίης τε

56 Θοώτερον, γυάλων τι δυσλίην ὀλαπάζον.

57 Πεζὸς ἰὼν ἰδίοιχας ἐπ' ἐυρέα νῶτα θαλάσσης·

58 Σοὶ Πίλαγος ζαμενὴς, χ' λαίλαπες, ὅλ' ὑπέλλαι.

44 Quid primum enim dicam? quid verò poſtremum reſenſebo?
45 Labores [moleſtias] ſedans Nepenthes extitiſti bene-ſanans auxilium;
46 Gaudium mortalibus, Aquam vinum dulce facis.
47 Te jubente tremor corripuit Dæmonas infeſtos,
48 Occupavit fuga pavoris horrifici ſocia.
49 Nundinarios ſacrorum corruptores ſcuticâ
50 Fortis exegiſti è templo valdè [cum ſilentio] venerando [ſtupendo;]
51 Panibus quinque, & duobus piſciculis, in ſolitudine,
52 Virorum millia quinque paviſti cum liberis
53 Et uxoribus; cophinos duodecim reliquiæ impleverunt.
54 Tuum corpus panis verus eſt, & cibus verus:
55 Sanguis [Tuus] potus verus, Nectare, Ambroſiâque
56 Divinior, dulciórque piis [ad] epulandum.
57 Pedes exiſtens currebas ſuper lata dorſa maris;
58 Tibi iracundum Pelagus, & Turbines, & Procellæ

59 Πάσσυτοι, ἠδ' ἀπύρτοι ἔφεστάσι φαιδίμα δυσεῖς

60 Σῶν λίγυς λιγυρὴ ἠδ' ἀταλὴν ἀύτιξε νύσσι,

61 Λίσπρα, ἠδ' Πυρσοὶ, Πασχαλίσιος, Αἱμασίωνες

62 Ῥυσπεῖς, ἀγκαλίαι Πυρσόπες Ὑξακίοντες·

63 Οἱ δ' Αλαοὶ λευκὸν λαμπρὸν φαίδρ' ἠελίοιο·

64 Ἔφθεγμαι ἀσπόνδυλι χαλεὶ χθ' Σῶν κίλαυσμα·

65 Κωφοί τ' ἀσσίον, ἠδ' ἀναύδην γλῶσσαι λάλητοι,

66 Αἱ δὲ μίμαι ζάθεαι βοὸς κλέπτην ἴλαον,

67 Ῥάσματα θῆα μύρε Χειρὶ σύζυγα ἴδυιαι,

68 Οὐ λίπρ· ἀλλ' αὐτῶ Παυάκεια· ἐπὶ παναχίστῃ,

69 Ἤπρ Ἰητὴς, ἠδ Σωτὴρ ὅδιν Ἰησῦς,

70 Ἑλπὶς μεγάλη νοσιῶν, ἠδ φάρμακον ἀλγῶν.

71 Χειρῶ γὸ δίνρ ὅδιν ἀδίσφατον· ὃν δ' ῥα Χειρὶ

72 Ἔρχεται ἀνδρώπουσιν ἀνάγλυπτος δυνάτοιο.

73 Χειρὸς ἐκφαίνρ κατατηνεώτας ἐκλεῖ,

74 Εὑρὼν ζωοδότης, ψυκοπόρ, ὀλβιοεργὸς

75 Κάτ

59 **Obediunt.** & omnia mortalibus formidabilia miſeris [meticuloſis.]
60 Tuo verbo graves, & immedicabiles illico morbi,
61 Lepra, Febres, Paralyſes, cruenti [ſanguinei]
62 Fluores, moleſtæ Mutilationes perfectè ſanantur;
63 Cæci viderunt ſplendidam lucem Solis;
64 Concurrerunt claudi [facti] pedibus integri ſecundum tuum mandatum;
65 Surdique audiverunt, & mutorum lingua ſoluta eſt.
66 Comæ Chriſti odoratum ſtillant oleum,
67 Guttas [aſpergines] divinas olei Chriſti ſtillant Capilli
68 Non pinguedinem [vulgarem,] ſed ipſam Panaceam, quoniam [is eſt] omnium [morborum] Curator:
69 Mitis Medicus & Servator eſt Jeſus,
70 Spes magna ægrotorum, & remedium dolorum.
71 Chriſti enim robur eſt immentum; ex autem Chriſto
72 Venit hominibus dilatio mortis.
73 Chriſtus excitator-mentis mortuos exſuſcitat,
74 Benevolus vitæ dator, animarum ſervator, felicitatis auctor [effector.]

75 Κάτθανεν αὐτὸς ἔπειξ ἀδίκῳ ὑπὸ φωτὶ πότμῳ,

76 Ζηλοσυνᾶν φθονεροῖς δολοβουλίαις Ἀφροδίτης·

77 Ἦλθ' ὑπάρξων, ὑπερφιάλοις τελέσαι ἅμας ἐπίκτοις,

78 Ἄλκιμος, Ἀμβρόσιος τε Θεμιστυκλῆς τε Λίδκος,

79 Ἄρδητος, Ἀχιλλεύμαρος, Ἀλέξιππος, πανάριστοι,

80 Ἀμφαδὸν ἱμερτὸς ὁμίλειν οἷσι μαθηταῖς,

81 Τευτερικοσσαῖος πυναλφίμα πᾶς ἐπ' ἀνατείλας.

82 Πολλὰ ὑπὸ ἐκπλήσας ἀτιδαμβέα δίσκαλά τ' ἔργα,

83 Οὐ ἐσσὸν ὑπνώθη Θεὸς, αὐτὸς ἀκήρατος Ἀνὴρ,

84 Υἱὸς ὑπερφίαλος, Πατρὶ σύνδεσμος, ἠὲ ὁμόπλους,

85 Παιδαμάτωρ, φασὶ μιζόμενος· οἷς Ἐπίφησιν ἔπεπτα

86 Πλειστίζιλα ἴσαξε χάσειν δι' Πνεύματος αὐτῷ,

87 Δῶκε μόρος ὑπὸ ἄρσος, ἀειδίλης ὅδε πᾶσιν

88 Ἔμμιλλαι ἀνδρῶπις, ἅμα ὑπὸ λόγων ἰδλὸν ἀκούειν.

89 Ἐν-

75 Ipſe ſemel mortuus eſt injuſtâ & indecorâ morte,
76 Malo zelo furentium invidum per conſilium principum Sacerdotum,
77 Atque ſepultus eſt, & omnipotenter tertio die reſurrexit,
78 Prævalidus, immortaliſque Triumphator Orci,
79 Incorruptus, illuſtris formæ, Averruncator malorum omnino illæſus,
80 Apertè deſiderabilis collocutus eſt cum ſuis diſcipulis,
81 Quadrageſimo die omnia vera hiſce ubi demandâſſet,
82 Multaque ubi perfeciſſet ſtupenda divinâque opera,
83 In cœlum aſcendit Deus, ipſe fati exſors vir,
84 Filius ſuper-cœleſtis, Patri adſidens, atq; æquè honoratus,
85 Cuncti-domans, lucem mortalibus expromens; ſuis ſociis poſtea
86 Pleniorem inſtillavit gratiam, per ſpiritum ſuum.
87 Dedit [iis] animi robur & fiduciam, ut præclari ſupra omnes
88 Homines eſſent, atq; [ut] ſermonem bonum audirent [bene audirent.]

89 Ἐν δὲ δὴ πυμβαπλεὺς κρατέω μέσα κοιρανέοντων.

90 Φέρτατος ὧν πάντων γενεῇ τε, φυῇ τε, βίῃ τε

91 Ὦ λαοὶ τ' ὄπιπτε φάσθαι, ᾧ πάντα μέμηλε.

92 Πάντα γὰρ πάρα· γλῶ πέπληθεν, ᾗ δίκη μαρμαίρει.

93 Πάντες Ἀεισῶες, δ' Ἡγάπηες, ἠδὲ Μίδοπες.

94 Τέτυ δ' ἐπείδεσι κρατερῶ ᾗ ἀπόκειτον ἀλκιὼ.

95 Δαίμονες ἐκ πάγλως, Αὐτὴν ταρβοῦσιν ἄνερες·

96 Ὀνόματος κρυόεντος ὅταν κτύπος ἔπτα σάλπῃ.

97 Ὦ Μοῖσαι πείθονται ἀμειλίκτοι περ ἐοῦσαι,

98 Τὸν γὰρ στείζουσιν μάκαρες ναίπῃες Ὀλύμπου,

99 Κύκνον ἠερίην, παννέφετον, ἀγλαόθρονον.

100 Τὸ δ' ἄρ' ἀκάματος μαντεύεται ἐκ Φοίβος,

101 Ὃν Τέρπανδρα Κεκὶς σύλησι, λύρῃ τε, βίῃ τε,

102 Ὡς κατέλιπε Λιβύεσσα, Ζηνὸς ἀγῶνα κιρνὰν,

103 Ὅπλα ἄρειν, Κορύνῃσι Ἡρακλέης, Ἔγχος Ἀθηναίῃ,

104 Γαί-

89 Hic omnium-Rex imperat ſuperbè dominantibus,
90 Præſtantiſſimus exiſtens omnium, & generatione, & indole, & robore.
91 Cui populi commiſſi ſunt, & omnia ſunt curæ.
92 Ubique enim adeſt; Terram implet, & Ætherem longè-porrectum.
93 Omnes Proceres, & Duces, & Reges,
94 Hujus reformidârunt validam & infinitam potentiam.
95 Dæmones vehementer [conſternatè] ipſum exhorreſcunt [apud inferos] infrà,
96 Nominis horrifici quando ſonus aures percuſſerit.
97 Cui Parcæ obediunt implacabiles licèt exiſtentes,
98 Hunc verò venerantur beati habitatores Olympi [cœli incolæ]
99 Dominum cœleſtem, ſupremum honore ſplendidum.
100 Hoc autem regnante vaticinatur non amplius Phœbus,
101 Quem Tripode Chriſtus ſpoliavit, Lyráque, Arcúque,
102 Sicut Galea Plutonem, Jovem candente fulmine,
103 Armis Martem, Clavâ Herculem, Haſtâ Minervam,

104 Γαίοχον εἰναλίην τειβιλὶς Δόρυ, δύζοσι Βάκχον.

105 Πτίλωα πίδλ' Ἐμιλῶ, χρυσίλω ἐ ἀφίλεπ ῥάζδον,

106 Παντιδακτύς τι θεὺς μυδοδλιας ὀζεκίνωσι,

107 Τῶν δ' Ἰδλα θλάσι βεστίων δαιδάλματα χειρῶν.

108 Αὐτὸς ἐὼν Θυσίη τιλέη, ἄχεντος, ἀμύμων.

109 Ψευδοδίων θεομισίας ἠμαύρωσι δυπλάς.

110 Γέγομα ὃ χειρὶ λαὸς ἀρίζηνι ἅπαντας·

111 Ἤ μὲν ὅτι ναίεσι πρὸς ἠῶ ἠεγίγενας

112 Ἠδ' ὅτι μετόπιδε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα,

113 Καὶ πίλεν ὐχ ἡμῖν δλίοπτην ὁρῶντις ἄκουαν.

114 Πάσης γὸ κεφτίει γαίης, πάσης τι θαλάσσης.

115 Δυσπιζέας δ' Ἀδίνες πάντας ῥαίσειν ὁ Χειρὸς·

116 Πάντας ὑπερφιάλως ῥάβδῳ δαμάσσι σιδηρῇ,

117 Ἠύτι σκυῦ ἐλαὴν καμάπτ, χερὶ κρατερῇ

118 Συντείψειν· ἐν γὸ τὸ κρέτος· δὴ μίγιστον.

119 Ὅς

104 Terram incingentem marinum [Deum] tricuſpide jaculo, Thyrſiſq; [haſtis aculeatis] Bacchum,
105 Alatis Talaribus Mercurium, auream etiam abſtulit virgam [caduceum;]
106 Omnigenóſq; deos fabuloſos evacuavit.
107 Horum ſimulachra fregit, mortalium artificia manuum.
108 Ipſe exiſtens ſacrificium perfectum, impollutum, inculpatum,
109 Falſorum deorum deo-inviſa obſcuravit ſacrificia.
110 Nomen autem Chriſti populos pervenit ad omnes;
111 Et quotquot habitant ad auroram inaere-genitam [in Oriente]
112 Et quidem quotquot ponè [habitant] ad Occaſum caliginoſum,
113 Et polum [Auſtralem] non nobis aſpectabilem videntes audiverunt.
114 Omni ſiquidem dominatur terræ, omníque mari.
115 Impios verò Atheos omnes [cito] diſperdat ipſe Chriſtus;
116 Omnes ſuperbos virgâ perdomet ferreâ,
117 Tanquam vas capiens figuli, manu præpotenti
118 [Citò] conterat; ejus enim imperium eſt maximum.

119 Qui

119 Ὅς μάχεται Χριςῷ, μαλεῷ πνεῦ φιλὸς ἐλεῖται·

120 Ὀλβίῳ ἂς καθαρῆς φρενὸς ἔκπαγλον κτέανον Χριςὸν.

121 Ἔςι φιλάνθρωπος Χριςὸς Θεὸς ἐλπιδοδώτης.

122 Ἐυμβλὲς ἦπερ ἔχων ἰκάτησι, καὶ εὐθέσι γνώμῃσι.

123 Καὶ ταμίης ἐλέου, Πατρὸς σφρηγὶδα φυλάττων,

124 Παντοίων ἀγαθῶν ἀνθρώποις δῶρα πορίζει.

125 Ἀρχιερεὺς, Μεσίτης τε, Καθαρτής τ' ἀμπλακιάων.

126 Ἀμπλῳ ἰμερόεσσα, Θύρη Μυλοιοῦ, ἐθλὸς

127 Ποιμὴν, Ἀτρεκίη, Ζωὴ, Φάος, Ἄλκαρ, Ἀταρπός.

128 Τέκνα Σωτῆρος Χριςοῦ χαίρουσι ἅπαντες.

129 Χριςὲ ἄναξ, ὃς πάντ' ἐφορᾷς, καὶ πάντ' ἐπακούεις,

130 Κλῦθί μευ εὐχωλῆς πάντων ὕπερ ἔυφρονα θυμῷ.

131 Ἁρμονίης ἐπὶ Θεοπνεύστου ἀνδρὸς μοῖραν

132 Ἐξέςιον πολέμοις ἀστιβῆς, καὶ λύματα πάντα

133 Δυσπειθίης, ἠδὲ Λοιμὸν καὶ Λιμὸν ἄμυνε·

134 Ἐξ-

119 Qui oppugnat Christum, sævo igne
miser peribit :
120 Beatus is est qui puris cogitationibus
possedit Christum.
121 Est hominum amator Christus Deus,
spei dator,
122 Benignum cor habens supplicibus &
rectis [mente ;]
123 Et promus-condus misericordiæ, Pa-
tris sigillum custodiens,
124 Omnigenorum bonorum hominibus
dona sufficit.
125 Summus Sacerdos, Mediatórque Pur-
gatórque peccatorum ;
126 Vitis desiderabilis, ostium servans oves,
bonus
127 Pastor, Veritas, Vita, Lux, Præsidium,
Via.
128 Idcirco Salvatore Christo indigent o-
mnes.
129 Christe Rex, qui omnia aspicis & o-
nia exaudis,
130 Audi me precantem pro omnibus be-
nignâ mente :
131 Concordiæ largire [insuper] Deo-ob-
temperantibus hominibus sortem ;
132 Exterminа bella impia, & sordes omnes
133 Impietatis, à nobis pestem & famem
depelle.

134 Ex-

134 Ἐξίλασον νέσυς, ὑγιᾶν σῶσόν ἀμαυρῆ.

135 Εἰρωῶν τι λίθυ Θεοτρεφέα σοῖς θεράπνη

136 Ἐυνομῶν τι, Δίκιων τι, τεῦ σωτῆρα λαῦ

137 Κλῦδί μυ ἀγλαόφημα, παντίλαις, Κοίρανε Χρι-
στέ.

138 Αἰσσομαι ἀζόμενο μέγα σὸν σίβας· Ἴλαο
πέφρεον.

139 Θυμὸν ἰμεῖο λίπας τε χάτερον ἁμαρτάλο
αἰσχρῆς.

140 Οὐκ ἔσχμαι πλυτῆν ἄγαν, ὑ πλεόνεσσιν ἀνάσ-
σειν

141 Εὔχομαι· ἀλλὰ νοῆν, πίειν τε σίγ' ἔξοχα πάν-
των,

142 Ὀρθῶ πίειν ἔχειν, Σέο χ' μερπῆδαι ἐφετμέων,

143 Πίδακο ἐξ ἱερῆς σοφίης γλυκὺ Νίκταρ ἀ-
φύσειν·

144 Ἀχλὺν ἀποσκεδάσας δυναπρόεργ, ἠδ' ἐρεβέν-
νεν,

145 Ἀγνῦ Σᾶ φάο, μεγαλάνυμα, Φωσφόρε Χρι-
στέ,

146 Ψυχῆ ἰμῆ ἀνορυῆ δᾶξον ζοαρχίαν αὐγάς.

147 Σᾶ γὰρ ἄτερ σίλαο πάντα σκοτόεντα ζεγπῆσι,

148 Σᾶ δ' ἄντο, πᾶν ἰδαλὸν ὀπίζεται ἀνδρὸς ἀέ-
ξειν,

149 Πάν-

134 Expelle morbos, sanitatem serva inculpatam.
135 Pacemque dato Deo-placentem tuis famulis,
136 Rectam juris constitutionem, & justitiam [quæ] salutaria (sunt) tuo populo.
137 Audi me splendidè celebrate, omnibus propitie, Princeps Christe.
138 Supplico venerans magnum tuum Numen: propitius esto lubens.
139 Animam meam, corpúsque purga [à] peccato turpi.
140 Non cupio ditescere nimium, nec pluribus imperare
141 Opto; sed meditari & colere Te supra omnia,
142 Rectam fidem tenere, Tuísque meminisse mandatorum,
143 Et fonte ex sacro sapientiæ dulce Nectar haurire.
144 Caliginem dissipans mortiferam, & fuscam,
145 Puri tui luminis, glorioſissime, [magni nominis] lucem-ferens Christe,
146 Animæ meæ tenebricosæ ostende ad vitam-sustentandam sufficientes radios.
147 Tui siquidem sine fulgore omnia [sunt] tenebricosa mortalibus.
148 Te dante, quodvis bonum potest viros augere.

149 O-

149 Πάντων χρυσείοις μάθ', πάντεσσι δ' ἀνάσσ[ει]

150 Καὶ δὲ σὺ θνητοῖς σπείσεια δῶρα φέρηται

151 Νίσσε τοῦς ἀρτίδε πᾶσιν ἐπηγαθὲ κηκάσσασα [ἐσσ]ὸ

152 Μυνχιὰς Θεῦ εἰ, Σαβάσμια, Λυσιμέλεια,

153 Πνεῦσον ἐμοὶ δὲν πνεῦμα, Τεῦς ὀπὶ λύρᾳ ἀλκῆς.

154 Πνεῦς ἐμοὶν· ἐν πίμπλοθ', αἰολόσον ἔπαρσιν

155 Παῖγμα ζωογόνες ὄσσε χάρετ' ἐμβάλεσθαι

156 Δός σι νοῶν τι, φιλῶν τε ὁμῶ, καὶ ὅλβιός εἰμι.

ΤΕΛΟΣ.

149 Omnibus enim dominaris ſolus, omnibus imperas,
150 Et per Te mortalibus ſalutaria dona parata ſunt.
151 Sine tua virtute pauperes male-veſtiti ſumus.
152 Unigenite Dei fili, Colende, Solutor-eurarum,
153 Inſpira mihi Tuum Spiritum, (Tuo enim indigeo auxilio, [robore])
154 Manſuetus mihi quidem auxiliator, benevolúſque adjutor,
155 Affunde vivificas ſanctæ gratiæ guttas.
156 Da mihi Te amare, adorarèque ſimul, & felix ſum.

FINIS.

Carmen Græcum Elegiaco Versu conscriptum, in quo instituitur Dialogus inter *Christum* Patientem, & *Viatorem* demirabundum, & ad tam triste spectaculum subsistentem.

1 Αἰ, αἰ, Τίς Σὲ περίσβιε, δῦσμε ἰκτανων; αἰ, αἰ.

2 Σοὶ βέβληται Σὲ μανὶς τὶς θανάτοιο βεβηλ';

3 Οὐ καίρας πόσιν, ὦ δολερὴν Περιλιπὼν φίλαμα,

4 Οὐδ' ἀδίκῳ μαχεῦ τῷ Πιλάτοιο χέρες·

5 Μήλια Πατρὸς ὄσιν, τύμβῳ τί τοι ἥπιον ἦθος,

6 Ἀμπλακίας ἀλέγῳ τὰς σὺ ἀμυνάμενον.

7 Πῶς ἢ Κεντὴς ἀκείδης; πῶς παιδαμάτωρ ἀδαμάδης;

8 Πῶς ἀπαθὴς ἔπαθες; πῶς δάϊος ἀδάματος;

9 Καὶ κτεὶς, ἢ κτεὶς ἐών· ἀπαθὴς τε παθητὶς·

10 Καὶ θεὸς ὢν θνητὶς, ἢ βεβροτὶς ἀδάματος.

11 Οὔ τις

Carmen Græcum Elegiaco Versu conscri-
ptum; in quo instituitur Dialogus inter
Christum Patientem, & *Victorem* admira-
bundum, & ad tam triste spectaculum
subsistentem.

HEu, heu! Quis te, [qui] vitam affers,
infelix, trucidavit? heu, heu!
2 Servatorem mortalium quis mortali-
um insaniâ ductus Te occidit?
Non Caiphas adeò, non dolosum prodi-
toris osculum,
4 Non injustæ scelesti Pilati manus;

Quantùm consilia patris, meaque Tibi
benigna mens,
6 Ut qui peccata tua misericordiâ meâ
depulerim.
Quomodo verò Judex [cùm sis] judica-
tus es?
8 Quomodo passioni cuncti domans do-
tus es? non obnoxius, passus es? quo-
do immortalis [cùm sis] mortuus es?
Et Creator, & creatus existens, passioni
non obnoxius, & obnoxius.
10 Et Deus existens mortalis, & mor-
talis existens immortalis sum;

11 Οὕτως δὴ θάνατον θανάτῳ θανάσιμα· θέλαμα

12 Τέρπεν Ἐπιγονίοις, τέρπεν ἐπιχθονίοις.

13 Φεῦ σοφίης Cάδδ! ὦ θείας μίγα θεῦμα Περσείας!

14 Φείκτὴν Ἐπιγονίοις, φείκτὴν Ἐπιχθονίοις.

15 Ἐρρ' Ἀΐδι κήφας ἐρρι Σατὴν ὀλισίμοεστι· αὐτός,

16 Αὐτὸς (ἰῦ) ζωῆς πρίξαν ὃ θάνατ.

11 Sic utique mortem morti morte dedi;
Spectaculum
12 Jucundum Cœlicolis, jucundum Terricolis.
13 O Sapientiæ [divinæ] profunditatem! O divinæ magnum miraculum providentiæ!
14 Horrendum Cœlicolis, horrendum Terricolis.
15 Abi in perniciem [tuam] Orci Caligo; Abi in exitium [tuum] Satan perditor mortalium; ipsa,
16 Ipsa (ió) vitæ conciliatrix es, O mors.

Chrysostomi Græcorum Patrum Ῥητορικὸν ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν Timorem Mortis Παραμυθητικόν.

Μηδεὶς φοβείσθω θάνατον, ἀναιρήσει γὰρ ἡμᾶς ὁ τοῦ Σωτῆρος θάνατος· ἔστι γὰρ αὐτὸν ὡς ὕπνον καταλύσας. Ἐσκύλευσε δὲ Ἅιδου ὁ χριστὸς ἐν τῷ Ἅιδου· Ἐσκύλευσεν αὐτὸν, γνοὺς αὐτοῦ τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο προλαβὼν Ἡσαΐας ἐβόησεν· ὁ Ἅιδης (φησὶν) ὑπεκρίθη σε ἀπαντήσας σοὶ κάτω. Ἐπεκρίθη, καὶ γὰρ κατηργήθη. Ἐπεκρίθη, καὶ γὰρ ἠτιμάσθη. Ἐπεκρίθη, καὶ γὰρ κατεγελάσθη. Ἐπεκρίθη, καὶ γὰρ ἐλυσιμῴδη. Ἔλαβε σῶμα, καὶ θεῷ συνῆψεν· ἔλαβε γῆν, καὶ συνῆλθεν οὐρανῷ· ἔλαβεν ὅπερ εἶδεν, καὶ πέπωκεν ὃ οὐκ εἶδεν, ἵνα σὺ, Θάνατε, τὸ κέντρον; Πῦ σοῦ, Ἅιδη, τὸ νῖκος; ἀντὶ τοῦ Χριστὸς, καὶ πεπόνθαμεν δαίμονες· ἀντὶ τοῦ Χριστὸς καὶ χαίρουσιν ἄγγελοι· ἀντὶ τοῦ Χριστὸς, καὶ ζωὴ πολιτεύεται· ἀντὶ τοῦ Χριστὸς, καὶ νεκροὶ οὐδὲν ὄντα μνήματος· Χριστὸς γὰρ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Edward Walburge.

Chry-

Chrysostomi Græcorum Patrum Παρηγορία, adversus Timorem Mortis Παραμυθητικός.

NEmo mortem extimescat. Liberavit enim nos Salvatoris Mors. Extinxit eam ab eâ detentus. Qui in Infernum descenderat; Infernum spoliavit; cùm [Infernus] Salvatoris carnem degustâsset [caro degustata] ipsum amaritudine replevit. Et hoc Esaias præconcipiens, *Infernus cùm Tibi infrà occurrisset, amaritudine repletus est.* Amaritudine repletus est, etenim profligatus est: Amaritudine repletus est, etenim illusus est: Amaritudine repletus est, etenim sublatus est; Amaritudine repletus est, etenim in vincula conjectus est. Accepit corpus, & in Deum incidit; accepit Terram, & Cœlo occurrit; accepit quod non vidit, & non vidit unde ceciderit. Ubi, Mors, est stimulus tuus? Ubi, Inferne, est victoria tua? Surrexit Christus, & lapsi sunt Dæmones; surrexit Christus, & lætantur Angeli; surrexit Christus, & Vita exsilit [manet;] surrexit Christus, & nemo mortuus manet in monumento. Christus enim excitatus à mortuis primitiæ mortuorum factus est. Ipsi Gloria, & Potentia, in sæcula sæculorum, Amen.

Τὰ πέντε Κεφάλαια τ̃ Χριστιανικ̃ς Θρησκείας.

Ecclesiastis 12.13.
Τέλ⊖ λόγου, τὸ πᾶν ἄκου· τ̃ Θεὸν φοβ̃, κ̀ τὰς ἐντολὰς αὐτ̃ φύλαττ.

ΠΡΟΣΕΤΚΗ' ΚΤΡΙΑΚΗ'.

ΠΑ'τερ ἡμῶν, ὁ ἐν τοῖς ὐρανοῖς·
1. Ἁγιαδήτω τὸ ὄνομά σε·
2. Ἐλθέτω ἡ Βασιλεία σε·
3. Γενηθήτω τὸ θέλημά σε, ὡς ἐν ὐρανῷ, κ̀ ἐπὶ τ̃ς γ̃ς.
4. Τὸν ἄρτον ἡμῶν τ̀ ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον.
5. Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς κ̀ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν.
6. Καὶ μὴ εἰσενέγκ̃ς ἡμᾶς εἰς πειρασμὸν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τ̃ πονηρ̃· Ὅτι σ̃ ἐστὶν ἡ Βασιλεία, κ̀ ἡ δύναμις, κ̀ ἡ δόξα, εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΣΤ'ΜΒΟΛΟΝ τ̃ ΑΠΟΣΤΟ'ΛΩΝ.

1. ΠΙστεύω εἰς Θεὸν, Πατέρα παντοκράτορα, ποιητὴν ὐρανοῦ κ̀ γ̃ς. 2. Καὶ εἰς Ἰησοῦν Χριστὸν τ̀ υἱὸν αὐτοῦ τ̀ μονογενῆ Κύριον ἡμῶν. 3. Συλληφθέντα ἐκ Πνεύματ⊖ Ἁγίου, γεννηθέντα ἐκ Μαρίας τ̃ παρθένου· 4. Παθόντα ἐπὶ Ποντί̃ Πιλάτου, σταυρωθέντα, θανόντα, κ̀ ταφέντα· 5. Κατελθόντα εἰς Ἅιδου· τ̃ τρίτ̃ ἡμέρᾳ ἀναστάντα ἐκ νεκρῶν· 6. Ἀναβάντα εἰς ὐρανούς, κ̀ καθήμενον ἐκ δεξιῶν Θεοῦ Πατρὸς παντοκράτορ⊖. 7. Ὅθεν ἔρχεσθαι κρῖναι ζῶντας κ̀ νεκρούς. 8. Πιστεύω εἰς Πνεῦμα Ἅγιον. 9. Πιστεύω τὴν ἁγίαν ἐκκλησίαν καθολικὴν, Ἁγίων κοινωνίαν· 10. Ἄφεσιν ἁμαρτιῶν· 11. Σαρκὸς ἀνάστασιν· 12. Ζωὴν αἰώνιον. Ἀμήν.

ΔΕ-

Δ Ε Κ Α Λ Ο Γ Ο Σ.

Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, ὃς ἐξήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

1. Οὐκ ἔσονταί σοι θεοὶ ἕτεροι ἐνώπιόν μου.

2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἴδωλον, οὐδὲ παντὸς ὁμοίωμα, ὅσα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ ὅσα ἐν τῇ γῇ κάτω, καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι ὑποκάτω τῆς γῆς· Οὐ προσκυνήσεις αὐτοῖς, οὐδὲ μὴ λατρεύσεις αὐτοῖς. Ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεός σου, Θεὸς ἰσχυρὸς, ζηλωτὴς, ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεὰν, τοῖς μισοῦσί με· Καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας τοῖς ἀγαπῶσί με, καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά μου.

3. Οὐ λήψῃ τὸ ὄνομα Κυρίου τοῦ Θεοῦ σου ἐπὶ ματαίῳ, οὐ γὰρ μὴ καθαρίσῃ Κύριος ὁ Θεὸς ὃν λαμβάνοντα τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ ματαίῳ.

4. Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, ἁγιάζειν αὐτήν. Ἓξ ἡμέρας ἐργᾷ, καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα σου. Τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου ἐστίν, οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ πᾶν ἔργον σου, καὶ ὁ υἱός σου, καὶ ἡ θυγάτηρ σου· ὁ παῖς σου, καὶ ἡ παιδίσκη σου· ὁ βοῦς σου, καὶ ὁ ὄνος σου, καὶ πᾶν κτῆνός σου· καὶ ὁ προσήλυτος ὁ παρεπιδημῶν ἐν σοί· Ἕνεκα γὰρ ἓξ ἡμέρας ἐποίησε Κύριος τὸν τε οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, τὴν τε θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ. Διὰ τοῦτο εὐλόγησε Κύριος τὴν ἡμέραν τὴν ἑβδόμην, καὶ ἡγίασεν αὐτήν.

5. Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου· ἵνα μακροχρόνιος γένῃ ἐπὶ τῆς γῆς ἧς ἀγαθὰς, ἣν σοι Κύριος ὁ Θεὸς σου δίδωσί σοι.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. Οὐ μοιχεύσεις.

8. Οὐ κλέψεις.

9. Οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον σου μαρτυρίαν ψευδῆ.

10. Οὐκ

Τὰ τῆς Ἐκκλησίας Μυστήρια.

ΒΑΠΤΙΣΜΑ.

ΤΟ ΚΤΡΙΑΚΟΝ ΔΕΙΠΝΟΝ.

ΤΕΛΟΣ.